Lietas arhīva Nr. K73-0373-24/5
ECLI:LV:ZRT:2024:0118.19520092823.1.S

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**
Jelgavā 2024. gada 18.janvārī

Zemgales rajona tiesa:
tiesnese I.Freimane,
piedaloties prokuroram S.Sebrim,
iztiesāja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzēts noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā.

**Aprakstošā daļa**

Novērtējusi iztiesāšanā pārbaudītos pierādījumus, tiesa

konstatēja

[1] apsūdzētais /pers. A/, vadot transportlīdzekli, pārkāpa Ceļu satiksmes noteikumus, kā rezultātā cietušajam tika nodarīti vidēja smaguma miesas bojājumi un smagi miesas bojājumi šādos apstākļos:

2023.gada 13.martā ap plkst.16.40 /pers. A/ vadot automašīnu */marka/,* ar reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, pa ceļu /numurs/, virzienā no /adrese/, pārkāpjot Ceļu satiksmes likuma 37.panta, Ceļu satiksmes noteikumu 25.3 punkta un 99.punkta prasības, brauca ar ceļa seguma stāvoklim un meteoroloģiskajiem apstākļiem neatbilstošu ātrumu, vēja un sniega apstākļos, zaudēja kontroli par transportlīdzekļa vadību, iebrauca pretējā braukšanas joslā, kur izraisīja sadursmi ar pretim braucošo /pers. B/ vadīto transportlīdzekli */marka/*, ar reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/. Sadursmes rezultātā abi minētie transportlīdzekļi, nobraucot no ceļa braucamās daļas, iebrauca grāvī. Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpuma un sadursmes rezultātā:

– automašīnas */marka/* vadītājs /pers. B/ guva miesas bojājumus – politraumu: galvas smadzeņu satricinājumu, krūšu kurvja un vēdera sasitumu, abu plaušu sasitumu, plēstu brūci kreisās plaukstas locītavā, kreisā augšstilba sarežģītu (komplicētu) dubultlūzumu un asinsizplūdumu zemādā, daudzus ķermeņa un ekstremitāšu sasitumus un nobrāzumus, traumatisku šoku (klīniski), pēctraumatisku mazasinību (klīniski), kas pieskaitāmi smagiem miesas bojājumiem, kas bīstami dzīvībai; un minētās automašīnas pasažieris /pers. C/ guva miesas bojājumus: krūškurvja kreisās puses sasitumu ar 6. un 7.ribas lūzumiem; labās pēdas sasitumu ar laivveida kaula lūzumu, kas pieskaitāms vidēja smaguma miesas bojājumiem, kas izraisījis ilgstošu veselības traucējumu uz laiku virs 21 dienas;

– automašīnas */marka/* pasažieris /pers. D/ guva miesas bojājumus: labās plaukstas sasitums ar 5.delnas kaula šķembainu lūzumu, kas pieskaitāms vidēja smaguma miesas bojājumiem, kas izraisījis ilgstošu veselības traucējumu uz laiku virs 21 dienas.

Ar šādām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā.

**Aprakstošā daļa**

[2] Tiesas sēdē apsūdzētais /pers. A/ savu vainu atzina un piekrita neizdarīt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā.

Tiesa saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499. pantu nolēma neizdarīt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā, jo apsūdzētais savu vainu atzina, pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai piekrita visi procesa dalībnieki un tiesai pēc lietas materiālu pārbaudes nav šaubu par apsūdzētā vainu.

Tiesa secina, ka apsūdzētā /pers. A/ darbības pirmstiesas kriminālprocesā pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 260. panta otrās daļas un viņa vaina pierādīta.

[3] Nosakot soda veidu, tiesa ņem vērā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, apsūdzētā personību, nosakot soda mēru, tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta klasifikāciju apsūdzētais /pers. A/ izdarīja mazāk smagu noziegumu.

Par apsūdzētā /pers. A/ atbildību mīkstinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta otro daļu tiesa atzīst savas vainas vaļsirdīgu atzīšanu un izdarītā nožēlošanu.

Apsūdzētā /pers. A/ atbildību pastiprinošus apstākļus saskaņā ar Krimināllikuma 48. pantu tiesa nekonstatē.

[4] Par apsūdzēto /pers. A/ noskaidrots, ka agrāk tiesāts, sodāmība dzēsta un uzskatāms par netiesātu, gada laikā administratīvi nesodīts (90.-93.lapa). Strādā pastāvīgu algotu darbu, viņa apgādībā divi nepilngadīgi bērni.

Pēc paša apsūdzētā /pers. A/ vārdiem nožēlo notikušo, ir ģimenes vienīgais apgādnieks.

[5] Tiesa uzskata, ka Krimināllikumā noteiktā soda mērķa sasniegšanai, tas ir, lai vainīgā persona tiktu sodīta par izdarīto noziedzīgo nodarījumu un lai tiktu panākts, ka notiesātais un arī citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, apsūdzētajam /pers. A/ nosakāms sods brīvības atņemšanas veidā, kas sekmēs soda mērķa sasniegšanu.

Tiesa, izvērtējot apsūdzētā personību, attieksmi pret izdarīto noziedzīgo nodarījumu, noziedzīgā nodarījuma smagumu un raksturu, uzskata, ka Krimināllikuma 35.pantā noteiktā soda mērķa sasniegšanu var panākt /pers. A/ piemērojot brīvības atņemšanas sodu, pietuvinātu soda zemākajai robežai.

[6] Vienlaikus tiesa ņem vērā, ka apsūdzētais /pers. A/, piekrītot iespējai neveikt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā, paātrināja krimināltiesisku attiecību noregulējumu, proti, izmantoja savas Kriminālprocesa likuma 21.panta otrās daļas 1.punktā norādītās tiesības uz sadarbību un izvēlējās vienkāršāka procesa veidu.

[7] Krimināllikuma 55.panta pirmā daļa nosaka: ja, nosakot sodu - brīvības atņemšanu, ilgāku par trim mēnešiem, bet ne ilgāku par pieciem gadiem, tiesa, ņemot vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, vainīgā personību un citus lietas apstākļus, iegūst pārliecību, ka vainīgais, sodu neizciešot, turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus, tā vainīgo var notiesāt nosacīti. No minētās tiesību normas satura izriet, ka pamats vainīgās personas notiesāšanai nosacīti ir tiesas pārliecība, ka vainīgais, sodu neizciešot, turpmāk neizdarīs likuma pārkāpumus. Vienlaicīgi minētā tiesību norma uzliek tiesai pienākumu šo pārliecību pamatot, izvērtējot vairākus apstākļus – izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, vainīgā

personību un citus apstākļus.

Tiesa atzīst par iespējamu apsūdzētajam /pers. A/ piemērot Krimināllikuma 55.panta nosacījumus, sodu nosakot nosacīti ar pārbaudes laiku, jo, izvērtējot noziedzīgā nodarījuma raksturu, apsūdzētā personību raksturojošās ziņas, to, ka viņa agrākā sodāmība dzēsta un uzskatāms par netiesātu un nav tendēts uz Krimināllikumā noteikto sabiedrisko uzvedības normu, sabiedrības veselības un īpašuma apdraudēšanu, noziedzīgais nodarījums nav tīšs, izdarīts aiz neuzmanības, ņemot vērā noziedzīgā nodarījuma rezultātā radīto kaitējumu, tiesa gūst pārliecību, ka apsūdzētais, sodu neizciešot, turpmāk likumpārkāpumus neizdarīs. Piemērojams arī obligātais papildsods – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana, kas, tiesas ieskatā, turpmāko laiku liegs apsūdzētajam vadīt transportlīdzekļus, kā arī izslēgs iespēju izdarīt pārkāpumus ceļu satiksmē.

Tiesas ieskatā /pers. A/ nav uzskatāms par sabiedrībai bīstamu personu un soda mērķis tiks sasniegts bez viņa izolācijas no sabiedrības, savukārt ar nosacītu notiesāšanu saistīto pienākumu izpildes obligātums sekmēs citu personu atturēšanos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, gan apsūdzētā labošanos un resocializāciju. Apsūdzētā /pers. A/ pārraudzība uzdodama Valsts probācijas dienesta /strukturvienība/.

[8] Lietā cietušie /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ pieteica materiālā kaitējuma kompensācijas un morālās kompensācijas.

Kriminālprocesā par noziedzīgajā nodarījumā, kas saistīts ar ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšanu, par cietušiem atzīti /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/. Šajā gadījumā kaitējuma kompensācijas veidu, apmēru un saņemšanas kārtību regulē speciālais likums – Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likums (turpmāk OCTA likums) un saskaņā ar to izdoti Ministru kabineta noteikumi.

OCTA likuma 15.panta pirmā daļa nosaka, ka, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, apdrošinātājs, kurš apdrošinājis zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs (ja apdrošināšanas atlīdzība izmaksājama no Garantijas fonda) sedz zaudējumus, nepārsniedzot noteikto apdrošinātāja atbildības limitu. Minētā panta otrā daļa paredz, ka zaudējumus, kuri netiek atlīdzināti saskaņā ar šo likumu vai kuri pārsniedz noteikto apdrošinātāja atbildības limitu, trešā persona ir tiesīga pieprasīt normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. No OCTA likuma izriet, ka visos gadījumos zaudējumu atlīdzību ceļu satiksmes negadījumā cietušajai personai būtu jāizmaksā apdrošinātājam vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam. OCTA likuma 15.pants attiecas gan uz personai nodarītajiem materiālajiem zaudējumiem, gan nemateriālajiem zaudējumiem.

Kriminālprocesā no apsūdzētā /pers. A/ var tikt piedzīti tie zaudējumi, kuri netiek atlīdzināti saskaņā ar OCTA likumu, vai kuri pārsniedz OCTA likumā un saskaņā ar to izdotajos normatīvajos aktos noteikto apdrošinātāja atbildības limitu. Pārējos gadījumos kaitējuma kompensāciju kriminālprocesā nenoteic. Šāds princips nostiprināts Latvijas Republikas Senāta Krimināllietu departamenta 2020.gada 18.februāra lēmumā lietā Nr.SKK-93/2020 un arī Augstākas tiesas Krimināllietu departamenta 2020.gada 21.janvāra lēmumā lietā Nr.SKK-1/2020.

Tiesas sēdē /pers. B/, /pers. C/ pieteiktās kompensācijas uzturēja, liecināja, ka apdrošināšanas atlīdzību vel nav saņēmuši. Tāpat noskaidrots, ka arī /pers. D/ šādu atlīdzību nav saņēmis. Tādējādi nav zināmi zaudējumi, kuri netiek atlīdzināti saskaņā ar OCTA likumu, vai kuri pārsniedz OCTA likumā un saskaņā ar to izdotajos normatīvajos aktos noteikto apdrošinātāja atbildības limitu. Pie šādiem apstākļiem cietušo pieteiktās kompensācijas nav nosakāmas.

[9] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 367.pantu no apsūdzētā /pers. A/ valsts labā piedzenami procesuālie izdevumi 1213,04 *euro* – samaksa par automašīnu */marka/, /marka/* pārvietošanu un glabāšanu (Nodrošinājuma valsts aģentūras lieta Nr./numurs/, EKK /numurs/), nosakot termiņu to labprātīgai izpildei – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[10] Jautājums par lietiskajiem pierādījumiem izlemjams saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.pantu, un automašīna */marka/* atstājama īpašniekam, DVD-R disks ar informāciju glabājams kopā ar krimināllietu.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 511., 520., 530.pantu, tiesa

nosprieda

/pers. A/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt viņu ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem pieciem mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz diviem gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu brīvības atņemšanas sodu noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku uz diviem gadiem pieciem mēnešiem.

/pers. A/ pārraudzību uzdot Valsts probācijas dienesta /strukturvienība/.

Piedzīt no /pers. A/:

– valsts labā 1213,04 *euro* – procesuālus izdevumus par automašīnu */marka/*, ar reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, */marka/*, ar reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, pārvietošanu un glabāšanu, nosakot termiņu to labprātīgai izpildei – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

/pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ materiālā kaitējuma un morālo kompensāciju nenoteikt.

Lietiskos pierādījumus:

–automašīnu */marka/*, ar reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, aizdedzes atslēgas – atstāt /pers.E/,

–DVD-R disks ar informāciju – glabāt kopā ar krimināllietu.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas 2024.gada 12.februārī apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā, sūdzību iesniedzot Zemgales rajona tiesā.

Tiesnese I.Freimane